

Oroszlány Város Polgármesterétől

MUNKAANYAG!

ELŐTERJESZTÉS

**Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2016. április 26-ai ülésére**

Tárgy: Átfogó értékelés a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Előterjesztő: Lazók Zoltán polgármester

Előkészítő: Baráth Domonkos intézményvezető
Szemző Ildikó osztályvezető

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és a gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (továbbiakban Gyer.) 10. számú melléklete meghatározza a beszámoló tartalmi követelményeit, a tájékoztató ennek figyelembe vételével készült.

1. OROSZLÁNY DEMOGRÁFIAI MUTATÓI KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

Oroszlány város állandó lakossága 2015. december 31-i adatok szerint: 19057 fő (9276 férfi, 9781 nő).

A 18 év alatti gyermekek száma 3178, azaz a lakosságnak csaknem a 17 % -a.

0-18 éves korosztály nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása:

	Fiú	Lány	Összesen:
0-3 évig	374	342	716
4-6 évig	260	251	511
7-14 évig	683	695	1378
15-18 évig	290	283	573
Összesen:	1 607	1571	3178

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A szociális rászorultságtól függő – rendszeres és rendkívüli – pénzbeli és természetbeni ellátások ügyintézését a Hatósági Osztály látja el.

A gyermekekhez kapcsolódó támogatások 2015. évben a következőképpen alakultak:

Támogatás típusa	Részesültek száma	Kifizetett összeg	Önkormányzatot terhelő összeg
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	303 család, 529 gyermek, 16 nagykorú személy	Természetbeni támogatási forma	-
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők egyszeri támogatása	I.félév: 391 gyermek II.félév: 389 gyermek	4.524 E Ft (az utalás két alkalommal történt, augusztus és november hónapban)	-
Tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók támogatása	41 tanuló	2.135 E Ft	2.135 E Ft
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati támogatás	35 hallgató	1.420 E Ft	1.420 E Ft
Óvodáztatási támogatás	20 gyermek	210 E Ft	-

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 3 alkalommal, óvodáztatási támogatás 1 esetben került elutasításra. A támogatások megállapítása pénzbeli és természetbeni formában történik. Óvodáztatási támogatást első alkalommal 1 gyermek, további alkalmakkor 19 gyermek kapott. 2015-ben a támogatásra szoruló családok száma az előző évi átlagszámokhoz képest nem emelkedett.

Az önkormányzat saját költségvetése terhére támogatja a tehetséges, szociálisan rászoruló oroszlányi, helyi középiskolás tanulókat, valamint évről-évre csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz. 2015-ben 41 fő tehetséges, szociálisan rászorult tanulót támogatott az önkormányzat, mintegy 2.135 E Ft értékben. A Bursa Hungarica ösztöndíjpályázaton 35 fő 1.420 E Ft-tal történő támogatása történt meg.

Önkormányzatunk gyermekétkeztetésre külön támogatási formát nem biztosít, azonban a 2015. év nyári szünetében 53 munkanapon keresztül napi 140 adag egyszeri meleg étkezésben részesültek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, rászoruló gyermekek. Az étkeztetés zökkenőmentes lebonyolítását a Hunyadi Mátyás Általános Iskola, valamint az Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai felügyelték.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK:

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekekért viselt kettős felelősségből (szülők/állam) adódó konfliktusok kezelése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka sajátossága. A gyermekjóléti alapellátások egyrészt támogatják az arra rászoruló családokat, hozzájárulnak a szülők kötelességeinek teljesítéséhez, a gyermekekről történő kielégítő gondoskodás feltételeinek megteremtéséhez, másrészt amennyiben a gyermek megfelelő fejlődését a családjában vagy a közösségben veszély fenyegeti, a gyermek jólétét figyelemmel kísérő intézményeknek beavatkozási kötelességük keletkezik.

A családgondozás szempontjából a gyermekjóléti szolgáltatás célcsoportja a településen élő bármely olyan család, amely gyermeket nevel, gyermekvédelmi szakellátásban levő gyermeke van, illetve szociális válsághelyzetben levő várandós anya, és kéri, illetve elfogadja a gyermekjóléti szolgáltatás segítségét. Ezen kívül minden, a jelzőrendszer által javasolt segítségre szoruló gyermek és családja, ahol a gyermek veszélyeztetettsége valószínűsíthető – még akkor is, ha a gyermek (család) a segítséget nem kívánja igénybe venni.

A Szolgálat - települések közötti megállapodás alapján - 2015. évben Oroszlány mellett még 4 környező településen (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd) látta el a feladatot.

A Gyermekjóléti Szolgálat személyi feltételei

2015-ben 8 családgondozó, 1 asszisztens és egy vezető családgondozó látta el a gyermekjóléti alapellátás feladatait. A családokat támogató szakmai munkát a szervezeti egységvezető koordinálása mellett végezték. 1 fejlesztőpedagógus más feladatkörhöz csatoltan segítette a munkavégzést. Sajnálatos módon nem minden munkatárs rendelkezik felsőfokú szakirányú végzettséggel, 4 fő csupán a törvényi szabályozás által megengedett módon tekinthető szakképzettnek. Az intézményben főállású pszichológus nyújt tanácsadást, megállapodás alapján jogász segítségét vehetik a munkatársak és az ügyfelek igénybe.

A Gyermekjóléti Szolgálat tárgyi feltételei

A Gyermekjóléti Szolgálat a település központi területén, jól megközelíthető helyen található. Az épület akadálymentesített a szolgáltatást igénybevevők számára.

A családgondozók adminisztrációs és egyéb tevékenységüket 3 irodahelyiségben végzik. Ügyfelfogadásra, interjúszobaként, 2 klubfoglalkozásra is használt helyiséget vehetnek igénybe

közösen a családsegítő szolgálat munkatársaival. Az irodákat és egyéb helyiségeket is használják az ügyfélforgalomban. A kliensek kulturáltabb fogadása érdekében a család otthonában történő segítő kapcsolatra helyeződik nagyobb hangsúly. A két éve bevezetett új ügyfélfogadási rendszer némileg enyhíti a személyes segítő kapcsolat biztosításának nehézségeit, de kevés az erre szolgáló helyiség.

A pszichológus külön szobában, zavartalanul végezheti a munkáját. A közösségi helyiségek szűkösön ugyan, de alkalmasak csoportfoglalkozások, klubok, játszóházak, továbbképzések és egyéb rendezvények befogadására.

Az internet valamennyi intézményi számítógépen elérhető. Segítségével gyors, naprakész információkhoz juthatnak a munkatársak. A megnövekedett adminisztrációs terhek miatt a rendelkezésre álló számítógép kevésnek bizonyul. Az adminisztráció vezetése, az ügyfelek napi szintű segítése mellett használják a gépeket a pályázati lehetőségek figyelésénél és elkészítésénél is.

A munkához szolgálati gépkocsit vehetnek igénybe a családgondozók, mely nélkül nem, illetve nehezen tudnák ellátni a városhoz tartozó külterületeken és az ellátási terület településein élő családok gondozását, segítségét.

A családsegítő-, gyermekjóléti-, és közösségi szolgáltatások nyújtásának fontos színtere a Nyíres dűlő elején található Csillag Szolgáltató Pont, mely egy kétszintes családi házas épület. A családsegítő-, gyermekjóléti szolgáltatást is nyújtó szolgáltató ház – az engedélyeztetést követően- nyitott helyiségként is funkcionálhat. A szakmai munkavégzés, a közösségfejlesztés, a közösségi programok, valamint más szolgáltatások (mosás, fürdés) biztosításának feltételei adottak. A szolgáltatás működésének összehangolása a székhelyen történő feladatellátással komoly koordinációt igényel. A házhoz tartozó kert művelését a Nyári/Téli Mezőgazdasági Mintaprogram keretében 16 fő végzi, melyhez kapcsolódik a Hajléktalan Közmunkaprogram növénytermesztő csoportja. A programok kiírója a Belügyminisztérium.

A Szolgáltatnál nyilvántartott és vezetett dokumentáció

- A Szolgáltatra vonatkozó okiratok (alapító okirat, SZMSZ, házirend, munkaköri leírások, szakmai program) példányai intézményünkben megtalálhatók.
- A Szolgálat működéséről készült beszámolók, statisztikák, előterjesztések, szakmai anyagok, konferenciák, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak a dolgozók és a terepgyakornokok számára.
- KSH és egyéb statisztikák
- A napi munka során vezetett dokumentációk: forgalmi napló a kliensekkel való találkozásokról, a „Gyermekeink védelmében” nyilvántartási rendszer adatlapja, a be- és kimenő levelek, a szakmaközi esetmegbeszélések, esetkonferenciák dokumentálása.

Elektronikus felületen működő országos nyilvántartási rendszer (KENYSZI):

A nyilvántartási rendszer tartalmazza az adott napon, adott szolgáltatást igénybevevők legfontosabb adatait, valamint a gyermekek, ellátottak által igénybe vett szolgáltatásokat, ellátásokat, továbbá az igénybevevők Társadalombiztosítási Azonosító Jelét is, ami lehetővé teszi az egyes szolgáltatások, ellátások igénybevevőinek elkülönítését és a szolgáltatások, ellátások igénybevevőkhöz való hozzárendelését.

A szolgáltatás célja, alapadatai:

A gyermekvédelem rendszerén belül a gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, melynek biztosítása a települési önkormányzat feladata.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek legjobb érdekét. A gyermekjóléti szolgáltatásban végzett gyermekközpontú szociális munka a családdal foglalkozva mindenkor a gyermek szemszögéből, az ő oldaláról fogalmazza meg a problémát, deklaráltnak nem semleges.

A gyermekjóléti alapellátás missziója a gyermekek jogainak érvényesülése érdekében egyrészt azon családok támogatása és megerősítése, amelyek gyermekeik felnevelésében nélkülözik a szükséges feltételeket, illetve ezeknek megteremtésében támogatásra szorulnak; másrészt a védelem biztosítása a gyermekek számára a fejlődésüket akadályozó vagy hátráltató veszélyek ellen.

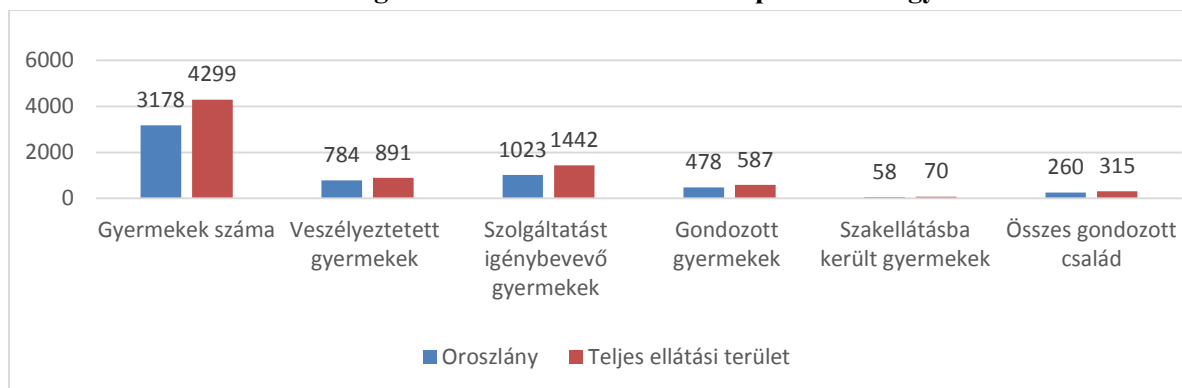
Az ellátási területet jellemző gyermekvédelmi és szociális sajátosságainak ismeretében kidolgozott szakmai program megvalósítása során elsődleges feladat a gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő gondozás-nevelés figyelemmel kísérése, a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztető körülmények megelőzése, a kialakult veszélyeztető körülmények megszüntetésében való közreműködés, valamint a gyermekek családba történő visszahelyezésének elősegítése. A szolgáltatás tartalma nem csak a veszélyeztetett gyermekekre, hanem minden családra és kockázati csoportra irányul - prevenció keretében.

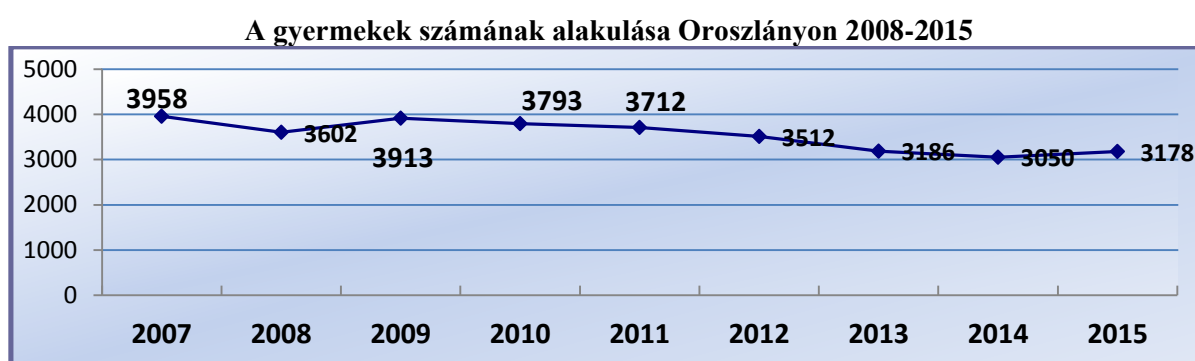
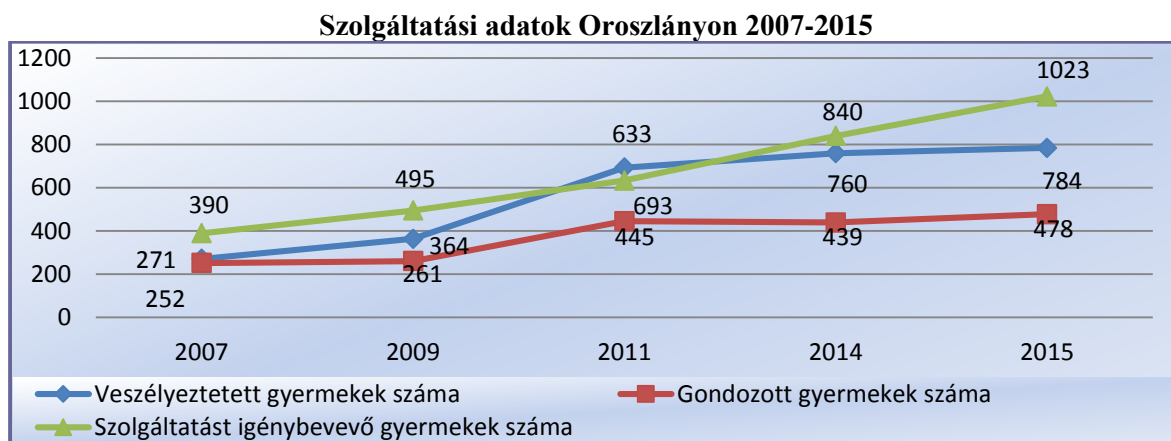
Kutató, helyzetelemző, preventív és problémamegoldó feladatai ellátásához a Szolgálat jelzőrendszert működtet a törvényi előírásoknak megfelelően. Az ellátási területén szerzett ismeretei alapján a helyi önkormányzat részére javaslatot tesz új ellátások bevezetésére.

A gyermekjóléti szolgáltatás mutatószámai

A gyermekvédelem területén dolgozó szakemberek által nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma Oroszlányon 784 fő. Az ellátási terület egészében 891 főről van ismerete a családgondozóknak. 2015-ben a jegyző által nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma Oroszlányon 254 fő volt (2014-ben 269 fő), az ellátott településeken összesen 318 fő. Ez az adat a jogszabályban meghatározott feltételek esetén jegyző által hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetűnek minősítettként nyilvánított gyermekek számát takarja. A gyermekjóléti szolgálat adatai szélesebb kört fednek le. Tapasztalataik alapján a veszélyeztetettség tényezők tovább szélesedtek. Nincs ismeretük olyan családgondozásról, illetve családról ahol ne találkoznanak a problémák halmozódásával. A családgondozók által gondozott gyermekek és családok száma 5 %-kal nőtt az elmúlt évhez viszonyítva, a szolgáltatás egyéb formáját igénybevevő gyermekek száma több mint 25 %-kal emelkedett.

Gondozási és szolgáltatási adatok az ellátott településekkel együtt -2015

A gyermekjóléti szolgálat szakmai feladatellátása

A gyermekjóléti szolgáltatást az intézmény gondozási, közvetítési, szervezési feladatai ellátásával nyújtja úgy, hogy a feladatellátás szükség esetén kiterjedhessen a településen élő valamennyi gyermekre.

A Szolgálat a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltaknak megfelelően az alábbi szolgáltatásokat nyújtja az ellátási területén élőknek:

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében biztosított feladatok:

Tájékoztatás, információnyújtás:

A gyermekjóléti szolgálat kliense a **gyermek**, ennek megfelelően meghallgatja a gyermek panaszát, annak kezelésére tervet dolgoz ki.

- Életkorának és értelmi fejlettségének megfelelően tájékoztatást nyújt a gyermek számára. A tájékoztatás kiterjed a gyermek és szülő jogaira, támogatásokra, ellátásokra, melyek igénybevétele elősegíti a családban történő nevelkedést, a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával.
- Közreműködik a támogatások igénylésében, lehetőség szerint a kliens önállóságának erősítése mellett.
- Tájékoztatja a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyát az igénybe vehető szociális ellátásokról, azok elérhetőségéről, elősegítve őt gyermeke fogadására. Szükség esetén segíti az anyát gyermeke sorsának rendezésében (pl. átmeneti otthonban való elhelyezés, esetlegesen örökbefogadás lehetősége).

- Tájékoztató tevékenysége során a szülő és a gyermek (pszichológiai, egészségügyi, mentális, nevelési és családtervezési) ismereteit bővíti, szükség esetén hozzásegíti más szolgáltatások igénybevételéhez.
- Szabadidős programok szervezése során értékközvetítő szerepet tölt be.

Szabadidős programok:

A gyermekjóléti szolgálat elsősorban a gyermekek számára szervez szabadidős tevékenységeket az ellátási területén. Tevékenységeik nem csak a gondozott családok körére terjednek ki, céljuk a programok város felé nyitása, továbbá bekapcsolódás a települési rendezvényekbe. A programok költségeinek előteremtése pályázatok útján, és az intézmény dolgozói által létrehozott egyesület költségvetéséből történik.

Szabadidős, prevenciós tevékenységeik:

Csoportokkal való szociális munka

- **Kortárs segítő csoportfoglalkozásaikat** 2015. március 1- és május 17, valamint június 19 és augusztus 28 között tartották. A foglalkozásokra 10 egymást követő héten került sor. A csoportban a fiatalok megismerkedhettek a segítői munka eszköztárával, kommunikációs készségeket, konfliktuskezeléssel kapcsolatos technikákat sajátíthattak el.
- **A 2 az 1-ben Klub az Életért** klub célja az, hogy a gyermekeknél egészségmegőrző magatartást alakítsanak ki, stressz kezelési technikákat sajátítsanak el, konfliktushelyzetekben helyt álljanak, illetve felismerjék a saját maguk és más, mások testi épségét veszélyeztető szituációkat. A József Attila általános iskolában tartott program során 12 fiattal találkoztak a kollégák kéthetente péntekenként.

Ünnepekre való készülődés, foglalkozások

A Szolgálat igyekszik az ünnepek előtt ünnepváró hangulatot teremteni a gyermekek számára. Immár hagyománynak számít, hogy játszóház, manuális tevékenység, megvendéglés és ismeretterjesztő előadások, programok biztosításával teszik színessé a gyermekek hétköznapijait. Ez irányú programjaik elsősorban az általános iskolás-korú gyermekeket célozzák meg.

- Játszóház
- Anyák napi kézműves foglalkozás
- Húsvéti készülődés
- Farsang
- Adventi, karácsonyi készülődés

Egyéb szabadidős tevékenységek

- Közreműködés a városi Gyermeknap programban
- Sport versenyek
- Tanulásegítés, tehetséggondozás
- Nyári táborozás
- Községi családi napok

Alkalmak száma: 477 ebből 367 korrepetálás, tehetséggondozás. A szolgáltatásban részesülők száma 639 fő (játszóház, csoportok, családi napok, játszótéri programok, tábor, stb.)

A szabadidős programok során a résztvevők együttműködésére építenek a munkatársak, lehetőleg olyan módon, hogy a közös élmények megéléséhez minden résztvevő tevékenységére szükség legyen.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében biztosított feladatok:

A gyermekvédelmi törvény szerint: „a veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

A gyermekjóléti szolgáltatás észlelő és jelzőrendszerének kiépítése, illetve optimális működtetése a gyermeki jogok érvényesülésének alapvető feltétele. Működtetése kettős célrendszer mentén történik: egyfelől a gyermekvédelem általános és – egyedi esetekhez köthető – konkrét célok, másfelől az együttműködő csoport generálására és hatékony működtetésére irányuló célok.

Kizárólag egy jól működő észlelő- és jelzőrendszer képes a veszélyeztetettség időbeni felismerésére, a veszélyeztetett gyermek gyermekjóléti szolgáltatásba való irányítására. Jól szervezett rendszerben tud részt venni a helytálló diagnózis felállításában, a család erőforrásainak feltárásában, a problémamegoldó eljárások tervezésében és lebonyolításában.

A gyermekvédelmi törvény a Gyermekjogi Egyezményre építve teremtette meg azt a hálózatot a gyermekjóléti szolgáltatások létrehozásával, az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak megnevezésével, feladataik pontos megfogalmazásával. Olyan tudás- és információs bázist hozott ezzel létre, amely a gyermekkor sajátosságait veszélyeztetettségi oldalról képes megközelíteni, esetenként a veszélyeztetett helyzet kialakulását megelőzni.

A szakemberek felelőssége

A gyerekközpontú szociális munkában egyértelműen megjelenik a gyermek sorsáért viselt felelősségvállalás és annak számon kérhetősége.

A segítő a módszerek, eszközök, technikák között szabadon válogathat. Fontos azonban, hogy tevékenysége szakmailag igazolt, kikezdehetetlen legyen. Ennek alapja a megalapozott, és szinten tartott szakmai tudás, megfelelő szakképzettség, kompetencia.

Jelzőrendszer működésének alapja, hogy a jelzésre kötelezettek, valamint a kiskorúak környezetében élő magánszemélyek észleljék és jelezzék a gyermekek veszélyeztetettségét. A gyermekjóléti szolgálat feladata, hogy kompetensen szervezze és koordinálja az észlelő és jelzőrendszer működését, képezze a szociális és gyermekvédelmi ismeretekkel nem, vagy csak töredékesen rendelkező tagokat.

Az egyéni szakmai felelősségen túl a szakmai team, az intézmény, vagy szolgáltató is speciális felelősséget visel. A hatóság nem csak a gyereket, családot kötelezi feladatának végrehajtására, hanem az észlelő- és jelzőrendszer tagjait, kirendelt családgondozót is - a mulasztás felelősségre vonással jár.

A jelzőrendszeri tagok

- Egészségügyi szolgáltatók (védőnők, orvosok, háziorvosok, gyermek-háziorvosok)
- Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- Közoktatási intézmények (iskolák, óvodák, bölcsődék)
- Rendőrség
- Ügyészség
- Bíróság
- Pártfogó felügyelői szolgálat
- Az áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- A menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása
- Munkaügyi hatóság
- Társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, kötelesek hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel bármely állampolgár és a gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A 2015-ben a **védőnői szolgálat** dolgozói **20 gyermekkel kapcsolatos jelzést** tettek a szolgálat felé, mely 20%-kal több az előző évinél. A családok támogatása és az esetmegbeszélések, esetkonferenciák során jó kapcsolat alakult ki a két szolgáltatás munkatársai között. Az esetek nagy részében közösen keresik fel a támogatást igénylő családokat.

Gyermekorvosokkal jó szakmai kapcsolatban áll a Szolgálat, mára csak egy esetben vannak nehézségeik. Többségük esetében szoros az együttműködés, korrekt, felelősségteljes munka tapasztalható a gyermekek védelme érdekében részükről. **13 esetben érkezett írásos jelzés** kiskorú veszélyeztetéséről a szakemberektől, ez 5-el több az előző évinél.

A **bölcsődével** gördülékeny és mindennapos a kapcsolat. Véleménykérés, javaslatétel esetén azonnal, késlekedés nélkül rendelkezésre állnak. A helyzetet lényegesen megkönnyíti, hogy az Intézmény szerves részét képezi a bölcsőde. **2014-ben 17 gyermek** ügyében éltek írásos jelzési kötelezettségükkel a kisgyermekgondozók. A családgondozók napi kapcsolatban állnak a kisgyermeket ellátó szolgálattal, nagy segítséget jelent az ellátás a gyermekes családoknak.

A **családsegítő szolgálat 17 esetben jelzett gyermekkel kapcsolatos problémáról**, az együttműködés a szakmai csoportok között napi szintű kapcsolatot takar.

A **családok átmeneti otthona szakemberei 33 ügyben jeleztek** a szolgálat felé, a szakmai team a jelzések megtételén túl a megoldások keresésében és megvalósításában is együttműködik.

A **nevelési-oktatási intézmények** tekintetében vegyes képet tapasztalnak a szakemberek. A gyermekvédelmi felelősök rendszerének átalakításával jelentősen megnehezedett a szolgálat és a pedagógusok feladata. A szétaprózódott feladatellátás következménye megjelenik a jelzések számának csökkenésében. Az elmúlt évben **tovább csökkent az oktatási intézményektől érkezett jelzések száma**. Összesen **225 jelzés érkezett 2015-ben** (2014-ben **348**) az intézményektől. A 16 éven felüliek tankötelezettségének megszűnése, az iskolai gyermekvédelem leépítése szerepet játszhat a jelzések számának csökkenésében. Az általános iskolák tekintetében a legmagasabb arányt továbbra is az iskolai hiányzások és a magatartási problémák jelzése teszi ki, a középiskolák tekintetében a jelzések többsége az igazolatlan hiányzásokra vonatkozik. Továbbra is magas a magántanulói státusz véleményezésére irányuló igény.

Az **óvodákból 12 jelzés érkezett a múlt év során**. Az óvodákkal, a gyermekvédelmi felelőssel jó és szoros volt az együttműködés. Ebből az óvodai kötelezettség elmulasztása miatt 4 esetről küldtek információt. Az esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon a meghívott óvodapedagógusok részt vesznek, a folyamatos személyes és írásos kapcsolattartás is működik.

A gyámhivatal **együttesen 117 gyermekről történt jelzéssel** kereste meg a Szolgálatot. Az adat 30%-kal magasabb az előző évinél (2014-ben 86). A gyámhivatal munkatársaival eredményes munkakapcsolat alakult ki, egy-egy gyermek ügyében és problématípusok kapcsán is rendszeresek a konzultációk. A kiskorúakat érintő sorsdöntő kérdésekben áttekintik az alkalmazható eszközöket, megalapozott döntéseket hoznak. Gyermek kiemelése családjából indokolatlanul nem történik meg. A Gyvt. által elvárt fokozatosság elvét betartják a munkatársak.

A **rendőrséggel** való viszony a beszámolt évben is korrekt volt. Az együttműködést segítette, hogy év közben bekapcsolódott a szakmai team munkájába a rendőrség részéről a gyermekvédelmi feladatokat ellátó munkatárs. A rendőrségről **40 esetben érkezett jelzés** (2013-ban 85), melynek egy része egyéb rendőrkapitányságoktól jött. Pozitívum, hogy a jelzések számának csökkenése a bűnesetek csökkenését mutatja.

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat **hivatásos pártfogójával** szintén jó munkakapcsolat működik, kölcsönös a tájékoztatás a büntetésre ítélt fiatalokóról. A múlt évben **16**, családgondozók által nem ismert esetről adott írásos tájékoztatást a szolgálat munkatársa.

Az **Áldozatsegítő Szolgálat** munkatársai **8 esetben jeleztek** a Szolgálathoz. Többnyire családon belüli erőszak és tulajdon elleni bűncselekmény miatt jelentek meg az ügyfelek a szolgálatnál. Szakmai együttműködésük széleskörű.

A gyermekjóléti szolgálat a tevékenységek összehangolása és az együttműködés érdekében az **esetmegbeszélés** jogszabályban előírt formáit szervezi és működteti (az érintett szakemberek, intézmények körét a Gyvt. határozza meg).

- A gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, hat alkalommal **szakmaközi megbeszélésre** került sor 2015-ben valamennyi ellátott településen. A hálózatba való beillesztés, valamint a hálózat érzékenyítésének, képzésének és kompetenssé tételének elősegítésére alkalmas a szakmaközi megbeszélés, mely az esetmegbeszélés egyik fajtája a helyi gyermekvédelmi rendszerben.
- **Esetkonferencia, esetmegbeszélés:** - a partnerintézmények képviselőivel, együttműködő tagokkal a szolgáltatást igénybe vevő aktuális élethelyzetének áttekintése, megoldási alternatívák keresése közös gondolkodás révén. A kompetenciahatárok tisztázása, feladatmegosztás is fontos eleme az esetkonferenciának.
- A gyermekjóléti szolgálat 2015. március 30-ig **gyermekvédelmi tanácskozást** szervezett valamennyi ellátott településen, mely során a résztvevő jelzőrendszeri tagok átfogóan értékelték a jelzőrendszer éves működését, áttekintették a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, javaslatot tettek működésük javítására. A tanácskozásokon megfogalmazott javaslatok beépültek az éves munkavégzésbe, a szakmaközi kapcsolatok erősödtek.

2014-ben 478 gyermeket érintően alkalmazták az esetmegbeszélés valamelyik formáját. A **1299 esetmegbeszélés** többsége egy-egy gyermek kapcsán történő szakmai konzultáció volt.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében végzett feladatok:

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermekkel és családjával végzett szociális munka eszközével:

- önkéntes együttműködés alapján **alapellátás** keretében a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, (különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében), az egészségügyi és a szociális ellátás kezdeményezése,
- javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően: a gyermek védelembe vételére, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

Az **alapellátásban** gondozott gyermekek száma **220 fő** volt Oroszlányon, az adat 10 %-kal kevesebb az előző évinél. A teljes szolgáltatási területen **287** gyermeket segítettek önkéntes együttműködés keretében. A gondozási forma ellátási terület egészében tapasztalt adatai 15 %-kal alacsonyabbak a múlt évinél. Jelentősen megnőtt a tanácsadás keretében támogatottak száma, 296 fő, esetükben a támogatási forma mögött 1-2 hónapos segítő kapcsolat volt, illetve a feltárás időszaka tartott, nem dőlt el a gondozás formája.

Védelembe vételhez kapcsolódó feladatok:

A védelembe vétel olyan hatósági intézkedés, amely segítséget nyújt abban, hogy a gyermek veszélyeztetettsége családon belül megszüntethető legyen, ezzel akadályozva meg a gyermek családból történő kiemelését. Védelembe vételnél a családgondozó feladata, hogy a gyermek gondozását, nevelését folyamatosan figyelemmel kísérje, a jegyzőt szükség szerint tájékoztassa, a tervben rögzített feladatok végrehajtását ellenőrizze, a gyermeket, és szülőjét támogassa, vagy ha szükséges, a gondozási-nevelési tervet módosítsa. Ha a védelembe vétel nem vezet eredményre, a családgondozó javaslatot tesz más gyermekvédelmi intézkedés megtételére.

Védelembe vétel az elmúlt évben csökkenő számot mutat, 93 gyermeket érintett a városban. Ez 26 %-kal kevesebb az előző évinél (2014-ban 126 fő). A csökkenés ellenére nagyon magas a mutató. Különösen úgy, hogy a 16 éven felüliek tankötelezettsége megszűnt, iskolai hiányzásuk okán ők nem kerülnek a védelembe vettek körébe és a tanulmányokat folytató 16 éven felüliek esetében is megszűnt

kötelező védelembe vétel. Az ellátási terület egészében 120 gyermeket támogattak hatósági kötelezés mellett. A védelembe vételhez vezető okok közt jelen van a gyermek kezelhetetlensége, magatartási problémái, a szülők alkoholizmusa, a gyermekek elhanyagolása, 16 év alattiak igazolatlan hiányzásai. A szám az összes gondozott gyermek arányához viszonyítottn 29,5 %, az arány csekély mértékben romlott az előző évhez viszonyítva az ellátási terület egészében.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése, utógondozása érdekében végzett feladatok:

A gyermekjóléti szolgálat a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segítő családgondozást végez a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a szakellátás munkatársaival. Az együttműködés keretében a szakember elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekekkel való kapcsolattartásban. A szociális munka eszközeivel segít abban, hogy képessé váljanak gyermekük családban történő nevelésére. A Szolgálat feladata a szüleihez visszakerülő kiskorú esetében a gyámhivatal döntésének megfelelően utógondozó szociális munka biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

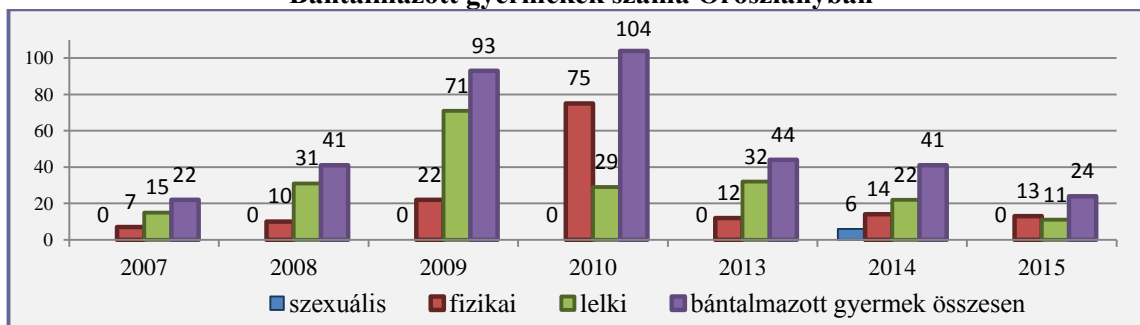
A szakellátás átalakítása során a családgondozás, mint önálló munkakör megszűnt, emiatt nehezebb, szétaprózottabb volt a feladatellátás. A Gyermekvédelmi gyámok belépéséhez kapcsolódóan pozitív változást nem tapasztaltak a munkatársak.

Pozitívum az előző évhez viszonyítva, hogy az ellátási területen összességében csökkent a **szakellátásban nevelkedő** gyermekek száma. Oroszlányon 58 főről, az ellátási terület egészében 70 főről nem a családja gondoskodott. Oroszlányon 5 fővel nőtt a szakellátásban nevelkedő gyermekek száma 2015-ben (2014-ben 53 fő).

Az ismertté vált **családon belüli bántalmazások** száma a beszámolt évben is csökkent. 46%-kal kevesebb erőszakot elszenvedett gyermekről volt ismerete a szolgálatnak (2014-ben 41 fő, 2015-ben 24 fő). 41 esetben szülői elhanyagolás is megjelenik a jelzések között. A bántalmazási formák tekintetében az ismertté vált fizikai bántalmazások száma közel azonos az előző évvel. Szexuális bántalmazást megvalósító esetről nincs tudomása szakembereknek. Továbbra is az a véleményük, hogy az adat nem fedi a bántalmazások mutatóit, óriási a látencia e területen. **Ideiglenes távoltartásról egyetlen egy esetben sem kaptak jelzést, ennek ellenére van ismeretük távoltartásról rendelkező határozatok meghozataláról.**

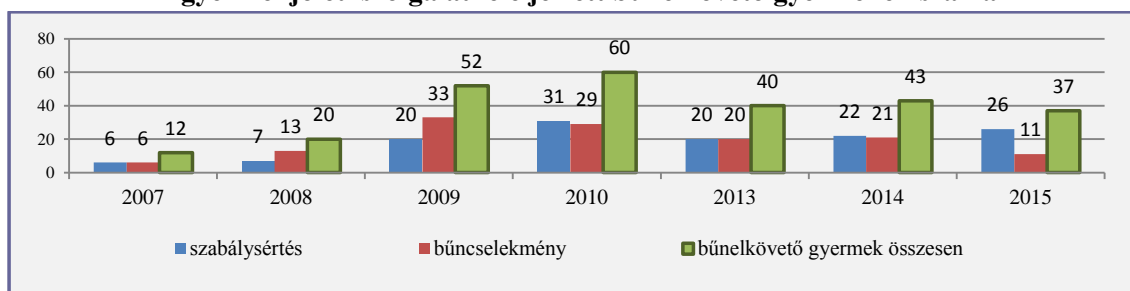
A tudomásukra jutott családon belüli erőszak esetében a munkatársak a büntetőeljárás kezdeményezésén túl az alábbi segítségeket tudják felkínálni: segítő beszélgetés, pszichológiai tanácsadás, mediáció, jogi tanácsadás, Áldozatsegítő Szolgálat, Családok Átmeneti Otthona, Krízisszolgáltatás közvetítése.

Bántalmazott gyermekek száma Oroszlányban

A rendőrség által jelzett **bűnelkövetők** száma 15 %-kal csökkent a múlt évihez viszonyítva. Ezen belül a bűncselekményt elkövetők száma 5 fővel emelkedett, a szabálysértést elkövetőké 10 fővel csökkent. A tulajdon elleni –lopás, rongálás- és a testi épség elleni -testi sértés, verekedés- voltak a jellemzők a múlt évben is. Kiváltó okok között főként a gyermekek között jelentkező eltérő anyagi helyzet, a rivalizálás, a szülői figyelem hiánya figyelhető meg. Pozitívum, hogy súlyos bűncselekményt nem követett el kiskorú ellátási területünkön.

A gyermekjóléti szolgálat felé jelzett bűnelkövető gyermekek száma

A szolgálatnál megjelenő esetek többsége mögött összetett problémák húzódnak meg. Az általuk gondozott gyermekek többsége nehéz anyagi körülmények között nevelkedik. Továbbra is magas az anyagi (megélhetési, lakhatási) nehézségekkel küzdő családok aránya a szolgáltatáshoz fordulók körében. A gondozott gyermekek majd 70 %-ának a gondozást megalapozó elsődleges problémája magatartászavar, teljesítményzavar. A vizsgált időszakban csökkent a gondozotti körben kábítószer használó fiatalok száma. A tavalyi 47-ről 16-ra csökkent a szám, mely mutató jelentős csökkenés, azonban még mindig kétszerese a 2013 évinek.

A családok életében bekövetkező változásokat az alábbiakban foglalják össze:

- A családi kapcsolati problémák hátterében nagyon gyakran a munkanélküliségből, az egzisztenciális bizonytalanságból eredő szerepzavar, szocializációs funkciózavar, mentális probléma áll.
- A gyermeknevelési problémák aránya növekszik, hiszen a szülői szerepek is megintogtak, válságba jutottak, mindez pedig kihat a család mentális állapotára.
- A család a szocializációs funkcióját szívesen átadná az intézményeknek (iskola), az intézmények pedig a családtól várnak megoldást belső szervezeti problémáikra.
- A családi problémák generációkon keresztül áthúzódnak, mintaként szolgálnak a felnövekvő gyermekek számára.
- A természetes életciklusbeli krízisek nehezebben dolgozódnak fel, mert hiányoznak a megfelelő minták, a nagycsalád támogató rendszere, a hagyományok.

Az életkorok tekintetében a gondozott gyerekek körében változást tapasztalnak. Az 5 év alattiak száma 122 fő, ez a mutató 35 %-kal több a múlt évinél. A 6 és 13 év közötti gyermekek száma 177 fő, mely 5%-kal kisebb a 2014 évinél. A 14 -17 év közötti korosztály száma 3 fővel emelkedett, 172 főt számlálnak a gondozotti körben.

Folyamatosan változik a problémák típusa. A szülő-gyermek konfliktus, gyermekek közötti konfliktus az esetek 2/3-ában jelen van. Megfigyelhető a „lógás” és a deviáns csoportokba való tömörülés (bandázás), a szerhasználat, valamint mentális problémák is. Az itt előforduló problémák oka a kamasszá válás kezeletlen problémái, a szülő-gyermek konfliktusok felerősödése (nevelési hibák), igazolatlan iskolai hiányzás, deviáns korcsoportokba való tömörülés, deviáns magatartás.

Tapasztalatuk szerint a **szegénykultúrában élő családoknak** nincs erőforrása odafigyelni a gyermek iskoláztatására, a folyamatos hiány, a **biztonság elvesztése állandó feszültségforrás**, amely gyakran pszichés tüneteket okoz. Idegesség, agresszió kiszámíthatatlan reakciók, beilleszkedési nehézségek, stb. a következmények.

A nehezedő élethelyzeteket segítő szervezeti egységük krízis kamrát működtet, feltöltéséhez minden lehetőséget megragadnak (gyűjtnek, pályáznak). 1850 kg-nál több élelmiszerrel segítették a családokat. Ruhaadományokat közvetítenek az arra rászorulóknak. A téli hidegben 2 alkalommal tűzifa osztását vállalták fel. 3 alkalommal gulyáslevest osztottak a tél folyamán. Téli krízis idején 2015 első harmadában a hajléktalan ellátás munkatársai segítségével, hetente sikerült meleg teát, kenyeret, zsírt, takarót és meleg ruhát juttatni a külterületeken élők számára.

Lakhatási gondok esetén nagy segítséget jelent a családok számára a Családok Átmeneti Otthona. Abban az esetben is jó megoldás az otthonban való elhelyezés, ha a gyermek ellátásának szoros kontrolljára van szükség. Az átmeneti gondozás szolgáltatását 19 gyermekjóléti szolgálat által gondozott család vette igénybe 2015-ben, az adat azonos az előző évivel. A szakmai segítség eredménye, hogy 44 gyermek került biztonságos környezetben, maradhatott családjá körében.

A megfelelő szintű szakmai munkavégzés elengedhetetlen feltétele a kollegák állandó képzése, továbbképzése. 5 fő vett részt fizetős konferenciákon, továbbképzéseken, valamint folytatott valahol tanulmányokat, bővítve és színesítve a nyújtott szolgáltatásainkat. A fizetős mellett az ingyenes lehetőségeket is kihasználták.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai rendszeresen részt vettek szakmai műhelyeken, valamint a helyi gyermekvédelmi munkaközösség összejövetelein, elősegítve a hatékonyabb együttműködést és a naprakész informáltságot.

A munkájuk egyre nagyobb részét teszi ki az adminisztráció. A gyermekek sorsának tervezésére szolgáló adatlap-rendszer vezetése mellett a jelzésekhez kapcsolódó megkeresések, a problémafeltárást követő írásos válaszok, továbbá az iskolai hiányzások miatti hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tervek, értékelések mennyisége továbbra is komoly leterheltséget jelent.

A **speciális szolgáltatások** működtetésére kialakítottak bizonyos feladatmegvalósítási sémákat, melyet sikerült tartalommal megtölteni. A szervezeti és házon belüli jelzési protokollrendszer a többszereplős támogatást tette lehetővé egy-egy család életében, elkerülve a párhuzamos, adott esetben a túlgondozás veszélyét.

A telepí szociális munka célja a szegregált térségben élők helyzetének javítása. A város külterületein halmozottan vannak jelen a különböző társadalmi, szociális, egészségügyi problémák. Különösen a lakhatással, munkanélküliséggel, anyagi hátrányokkal, nevelési-, oktatási-, egészségügyi intézmények elérésével összefüggően. Az OROSZLÁN(Y)RÉSZ néven futó TÁMOP pályázat segítségével fókuszáltak a Szolgálat munkatársai a halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok, személyek problémái megoldására. Céljuk a helyi közösség megerősítése, erőforrásainak aktivizálása, és a társadalomhoz tartozás elősegítése. A közösségi csoportokon, szervezeteken keresztül fejlesztik az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak.

Alkalmazott eszközük, a *közösségi szociális munka* a helyi közösségek felé orientálja a szociális munkát oly módon, hogy a formális szervezeti keretek között folyó szociális segítségnyújtást megpróbálja összekapcsolni az informális erőforrásokkal, s így a közösségben rejlő humán erőforrások kiaknázhatóvá válnak.

70 főt és családtagjait vonták be a projektbe az első szakaszban, egyéni fejlesztési tervek alapján, szoros támogatással álltak a csoport tagjai mellett. Ennek köszönhető, hogy a képzésben résztvevők valamennyien sikeresen vették az akadályokat és valamennyien elhelyezkedtek. A hosszabbításban 43 felnőttel bővült a bevontak köre, 3 képzés során bővítették a megélhetést könnyítő eszköztárukat. A dűlőben lévő Szolgáltató Pont szolgáltatásai sikeresek (1200 alkalmat meghaladó mosást-fürdést tartanak nyilván), közösségi programjaik teltházasak. A projekt 2015 novemberében zárult. A bevontak közül többen résztvevői a Szolgálat közmunkaprogramjainak.

További feladatok

Szervezési feladatok körében

- **Szabadidős programok szervezése – prevenciós programok között került bemutatásra.**
- A rászoruló családok részére több alkalommal szerveztek **ruhabörzét**, illetőleg a helyi Vöröskereszt, Világítótorony Alapítvány, valamint a Bárdos László Gimnázium jóvoltából alkalmanként **élelmiszer és ruha adományokat** is tudtak biztosítani a rászorulóknak. Két alkalommal **tűzifaosztással** segítettek az arra rászorulóknak, három alkalommal 2 helyszínen **gulyáslevest** osztottak a szűkölködő családoknak.

- Részt vállaltak a **nyári gyermekétkeztetés** előkészítésében, szervezésében lebonyolításában. Két és fél hónapon keresztül meleg étel Hunyadi Mátyás iskolában történő osztásánál felügyeltek, segítettek.

Szolgáltatási feladatok körében

A Szolgálat által nem biztosított szolgáltatások igénybevételének érdekében **220 gyermek** esetében éltek **közvetítéssel** oktatási, egészségügyi és egyéb szolgáltatók irányában.

Gondozási feladatok körében

- **Segítő beszélgetésre 546 gyermek esetében 3545 alkalommal** került sor, az adat 5 %-kal magasabb a tavalyinál.
- Családtervezési, pszichológiai, jogi, nevelési és mentálhigiénés valamint káros szenvedélyek megelőzését célzó **tanácsadásokra 459 gyermek esetében** került sor, a múlt évihez közelítő számban kaphattak segítséget ezzel a szolgáltatásformával munkatársaktól.
- **Mediációra 9 gyermek, kapcsolattartásra 8 gyermek esetében 81 alkalommal** került sor. Hangsúlyos a szolgáltatásban a konfliktusok professzionális kezelése, képzett mediátorok segítik a kapcsolati problémák kezelésében.
- **Esetkonferenciát, esetmegbeszélést 1299 esetben** tartottak, **370 gyermeket érintően**, melyre az érintett felek meghívásán túl, igyekeztek a jelzőrendszer tagjainak részvételét is szorgalmazni, akik jellemzően részt is vettek a konferenciákon. A mutató 15%-kal magasabb az előző évinél.
- A családjából kikerült gyermek visszahelyezése érdekében **2015-ben 19 gyermek esetében** vettek részt **felülvizsgálati tárgyaláson** (nevelésbe vétel), míg **elhelyezési értekezleten 13 gyermek** ügyében. (Ez utóbbi adatok azonosak a tavalyival.)
- **31 gyermek esetében első védelembe vételi és 75 gyermek esetében felülvizsgálati tárgyaláson** vettek részt. Pozitívum, hogy az adatok 30 %-kal jobbak a múlt évinél.
- Oktatási intézményekben **4 alkalommal** vettek részt **fegyelmi tárgyaláson**.
- **Rendőrségi és bírósági meghallgatásukra 2 alkalommal** került sor.
- Segítették a családjaikat **hivatalos ügyeik elintézésében 294 gyermeket érintően**, míg **információkat 2015-ben 546 gyermek esetében** adtak.
- **Örökbefogadással** kapcsolatosan tennivalójuk nem volt.
- A védőnőkkel szorosan együttműködve **7 szociális válsághelyzetben lévő anya** gondozását látta el szolgálat. 3 anya a családok átmeneti otthonában várhatta gyermeke megszületését, kapott szociális és mentális segítséget.
- **499 gyermekkel kapcsolatosan** tettek **családlátogatást, 207 gyermek esetében** készítettek **környezettanulmányt**.

Speciális szolgáltatások

A szakmai jogszabályban meghatározott formában **kapcsolattartási ügyeletet** nem lát el az intézmény, ugyanakkor bírósági határozatnak eleget téve, helyszínt és felügyeletet biztosít a családi kapcsolatok ápolása érdekében. 2015-ben **3 család felügyelt kapcsolattartása** zajlott a szolgálat helyiségeiben.

Tanácsadói rendszer és tevékenység

Az intézmény alkalmazásában két olyan szakember áll, akik elsődlegesen tanácsadási feladatokat látnak el, a pszichológus, és a jogász. A szakemberek valamennyi szakfeladat vonatkozásában támogatják az ügyfeleket. Fejlesztés feladatkörét pályázati program keretében megbízással látja el 1 fő szakember.

Pszichológiai tanácsadás

Egyéni foglalkozásokra általában érzelmi és magatartási problémák, iskolai mulasztások miatt került sor, bizonyos esetekben családi krízisek (pl. a szülők válása, illetve az ennek kapcsán fellépő érzelmi nehézségek), az életkörülmények megváltozása tette a családgondozó vagy a szülő szerint indokolttá a

beavatkozást. 165 gyermek pszichológiai esetkezelése történt a szolgálat szakembere által. Ez az adat megegyezik az előző évivel.

Pár/családpszichológiai konzultáció/terápia alkalmazásakor a terápiás cél a fennálló problémák megoldása és ezzel egyidejűleg a tünetek megszűnése. 19 család/pár kapott segítséget ilyen irányú problémái megoldásához.

Jogi segítségnyújtás során a szakember segítséget nyújt a kollégáknak a jogi kérdésekben. A klienseknek lehetőségük van arra, hogy jogi tanácsok mellett, az egyes eljárások kezdő iratainak megszerkesztésében segítséget kapjanak (pl. érdemi ellenkérelmek, bizonyítási indítványok, fellebbezések). 2015-ös évben a gyermekjóléti szolgálat munkatársai közvetítésével, 69 alkalommal 32-en keresték fel a jogászt.

Fejlesztőpedagógus 2012 novembere óta segíti a szolgáltatást, megbízással látja el a gyermekek esetében a fejlesztési feladatokat. **Fejlesztő pedagógiai ellátást 32 gyermek számára biztosítottak.**

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve várandós anyja számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez.

A Családok Átmeneti Otthona a szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány város közigazgatási területéről.

A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről.

Az átmeneti ellátás egy éves időtartam alatt segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. A szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget is biztosít. Közreműködik az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A férőhelyek kihasználtság-mutatója 89 %-os, ami 7 %-os emelkedést mutat az előző évhez képest.

A 2015-ös évben az átmeneti otthon szolgáltatását 26 család vette igénybe, melyből 2 család két éven belül került vissza a rendszerbe. Az adatok megoszlását tekintve 50 gyermek és 38 felnőtt vette igénybe az átmeneti ellátást.

A bekerülés leggyakoribb okai:

- lakhatási és anyagi problémák
- szociális krízis
- családi konfliktusok
- bántalmazás.

A Családok Átmeneti Otthonába történt bekerülés legfőbb oka a szülők lakhatási problémája, de emellett és ezzel összefüggésben vezető okok a szülők életvezetési nehézségei, nem megfelelő pénzbeosztási képességek. A két vezető tényező mellett jelentős bekerülési indíték volt a szülői alkalmatlanság, családi konfliktusok, albertlet hiány, hajléktalanság, valamint a szülő egészségi állapota.

A múlt évben is igénybe vették az ellátást szociális válsághelyzetben lévő kismamák párjukkal, akik első gyermeküket várták, illetve volt olyan család is, akik a gyermeküket a megfelelő lakhatás igazolásával az ideiglenes elhelyezésből az otthonba hozhatták.

A vizsgált időszakban a törvényben lehetőséget biztosított féléves hosszabbítási igény megnövekedett, 6 család kérvényezte ezt. A hosszabbítási kérelmek indokoltságát az albérletek hiányával magyarázzák. A 2015-ös évben egy családnál került sor a maximális időn túli, a jogszabály által óvodai/iskolai tanév végéig tartó hosszabbításra.

A 2015-ös évben sikeres pályázati képzésekkel, és azt követő közfoglalkoztatásban történő bekapcsolódással valamint egyéb munkalehetőségekkel sikerült több családnak anyagi stabilitást elérni. További eredményeik, hogy albérletbe költözött 8 család, s a családok többsége bejelentett munkahellyel rendelkezik vagy közfoglalkoztatásban dolgozik.

Az átmeneti ellátást zömében egyedülálló gyermekes (10 esetben) anyák igényelték, többnyire 2-3-4 gyermekkel érkeztek. A 2015-ös évben 7 család házasságban, 6 esetben pedig élettársi kapcsolatban élt. A tavalyi évben egy esetben volt lakójuk édesapa a gyermekével.

Kapcsolatok megoszlása:

- Egyedülálló anya: 10 család
- Egyedülálló apa: 1 család
- Élettársi kapcsolat: 6 család
- Házastársi kapcsolat: 7 család

A 2015-ös évben a bentlakás során 3 pár kötött házasságot. A 2015-es évben 6 babát váró anya élt az otthonban, melyből négyen a bent tartózkodás ideje alatt egészséges gyermeknek adtak életet. Gyermekvárési és gyermeknevelési témák kiemelt szerepet kaptak és jelenleg is kapnak az otthon életében. A várandós és az újszülöttekkel kapcsolatosan a védőnővel való találkozás is gyakoribbá és szorosabbá vált az év folyamán.

Az összes ellátott száma emelkedést mutat, hiszen a családok létszáma magas volt. Az esetek többségében ritka volt az egy – két gyermekkel érkező család. Többségében inkább 3 vagy annál több gyermeket nevelő családok kerültek az otthonba, a gyermeklétszám nagyon magas arányban volt jelen.

	Összes ellátott (fő)	Összes család	Felnőtt (fő)	Gyermek (fő)	Férőhely kihasználtság
2015	164	51	63	101	35
2014	139	48	57	82	33
2013	149	49	60	89	31
2012	152	47	56	96	30
2011	179	69	73	106	32
2010	181	62	81	100	35
2009	164	58	69	95	31

Az ellátást igénybevevő családok közül a tárgyévben 16 család költözött ki. Az otthonból történő kilépés elsődleges formája továbbra is az albérletbe, rokonokhoz történő költözés maradt.

Kilenc esetben költöztek az otthonból a családok albérletbe, öt esetben visszatértek a családi környezetbe és 3 családnál a már rendezett saját tulajdonú ingatlanba. Kettő fő esetében került sor a gondozási idő letelte előtt a megállapodás felbontására, házirend súlyos megszegése miatt.

Összességében megfigyelhető, hogy a kiköltözések egyetlen alternatívája az albérletbe történő kilépés, egyre ritkábban tudnak a kiköltöző családok a természetes támaszaikra (pl.: szülők, rokonok, barátok) támaszkodni. Az elmúlt évben sem volt arra példa, hogy az intézményből önkormányzati bérletbe más egyéb átmeneti gondozási helyre költözhetett volna család.

A szakmai egység által nyújtott átmeneti ellátás és krízisszolgáltatás három fő pillérből áll:

- Elhelyezés biztosítása az otthonukat elhagyni kényszerülő rész vagy egész családok számára.
- A régió szakemberei számára információnyújtás, tájékoztatás a krízisszolgáltatással kapcsolatosan.

- Krízispont működtetés.

A krízisszolgáltatás igénybevételének ideje négy hétre szól, amely indokolt esetben maximum további 4 héttel meghosszabbítható. Az ellátásért térítési díjat nem kell fizetni. A gondozás során a krízisotthon szakemberei segítik a rászorulókat a probléma hosszabb távú és biztonságos megoldásában. A krízisellátás feladatainak finanszírozására a fenntartónk pályázati úton 4 millió Forintot nyert el.

Az előző táblázat adatai közül kiemelve a krízisszolgáltatásban részesülőket, látható, hogy a férőhely kihasználtság az előző évhez viszonyítva növekedett. A vizsgált időszakra továbbra is jellemző, hogy egyre többen egyszülős családszerkezetben veszik igénybe a szolgáltatást.

	Összes ellátott (fő)	Összes család	Felnőtt (fő)	Gyermek (fő)	Férőhely kihasználtság
2015	76	25	25	51	4,58
2014	69	26	27	42	4,28
2013	52	21	21	31	4,45
2012	82	24	24	58	4,45
2011	105	41	43	62	6,96
2010	122	46	48	74	4,55
2009	91	32	37	54	3,58

Az elmúlt évben átlagosan 4,58 fő tartózkodott a 6 krízis férőhelyen. Több esetben, egyszülős családszerkezetben vették igénybe a szolgáltatást.

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) munkatársai a vizsgált időszakban 25 alkalommal helyeztek el az otthonba erőszak elől menekülőket, a felvett személyek száma 76 fő. A célcsoport összetételét tekintve 21 fő gyermekes anya, 51 fő gyermek, 4 fő egyedülálló nő (melyből egy fő kismama) nyert elhelyezést.

A bekerülés okaként fizikai és érzelmi bántalmazást említene, de szeparálás, gazdasági és szexuális bántalmazás is több esetben megjelent. A bántalmazás okaként magasan vezet a párkapcsolati feltékenység, családon belüli konfliktus és a bántalmazó alkoholfogyasztása.

Az ellátottak leginkább a hosszabb távú intézményi elhelyezést és érzelmi támogatást tűzik ki elsődleges céljuknak, melyet a kigondozási adatok is bizonyítanak. A 2015-ös évben nem került sor a 28 napon túli további hosszabbításra. A közös munkájuk sikere az is, hogy minden esetben sikerült megfelelő elhelyezést találniuk.

A családok elhelyezése:

Család, ismerős:	8 család
Bérlemény, más ingatlan:	2 család
Más Családok Átmeneti Otthona:	12 család
Hajléktalan ellátás:	1 család
Bántalmazóhoz visszatért:	1 család
Városunkban maradt:	1 család

Ezen felül ideiglenes megelőző távoltartását kértek több esetben. A családok igényeihez mérten gyermek-elhelyezési kérelem megírásában segédkeztek. A 2015-ös évben, 6 esetben a bent tartózkodás rövidsége miatt, nem mérhető az eredmény. Elégedettségi kérdőívük értékelése alapján, munkájuk sikerességét bizonyítja, hiszen a krízisprogramba érkező ügyfelek elégedettek voltak munkájukkal és az intézménnyel.

A Családok Átmeneti Otthona szoros kapcsolatban áll a Gyermekjóléti Szolgálattal. A két részleg között belső protokoll szerint történik az együttműködés. A felvételt kérheti a szülő, de

kezdemenyezheti a Gyermekjóléti Szolgálat esettel foglalkozó családgondozója is. A családok intézményben tartózkodása alatt havi szinten beszélik át a család életében bekövetkezett változásokat, a tervben lefektetett feladatok teljesülését, a további tennivalókat.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődébe 2015-ben 240 gyermeket írtak be, s közülük 51 fő ment óvodába. A felvett gyermekek közül 3 fő hátrányos helyzetű, 22 fő veszélyeztetett. Ennek oka elsősorban a rossz lakhatási körülmények, vagy a lakhatás elvesztése és a család munkanélküliség okozta anyagi ellehetetlenülése. A gyermekek fizikai elhanyagolása, a rendszeres tisztálkodás hiánya csökkent az előző évhez képest. A Gyermekjóléti Szolgálat javaslatára 14 kisgyermek került a bölcsődébe.

Jelenleg 55 szülő neveli egyedülállóként gyermekét, vagy gyermekeit (2014-ben ez a szám 43 volt).

A bölcsődei igénybevétel hosszú ideig 100% felett volt. 2010 második félévétől a statisztikai adatok csökkenést mutattak mind a feltöltöttség, mind a kihasználtság tekintetében. Ennek egyik oka, hogy 2010 augusztusától a bölcsőde férőhelyszámát az intézmény 100 főről 128-ra módosította, majd a 2011-es felújítást és bővítést követően 128-ról 156-ra növelte. A vizsgált évben emelkedés mutatkozott az év végén beíratott gyermekek számánál. Magyarország kormányának erőfeszítéseinek hatására (pl. gyed extra bevezetése) nyomán növekedni kezdett az ellátás iránti igény. A tavalyi évben a bölcsőde feltöltöttsége 90,66 %-os volt. A tárgyév december 31-én felvett 128 gyermekből 33 fő a 6-23 hónapos korosztályhoz tartozik.

Bölcsődei adatok 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
A tárgyév január 01-én beíratott gyermek száma	141	112	120	132
Év közben felvett gyermekek száma	85	115	118	108
Óvodába ment	97	91	66	51
Év közben kimaradt	17	16	40	61
A tárgyév december 31-én felvettek száma	112	120	132	128

2010 és 2015 összehasonlító statisztikai adatai

	Feltöltöttség I. félév %	Feltöltöttség II. félév %	Kihasználtság I. félév %	Kihasználtság II. félév %	Legmagasabb b felvett létszám	Legmagasabb b napi jelenlévők
2015	96,99	84,53	77,25	59,33	156	148
2014	93,52	85,05	76,66	58,86	156	150
2013	85,71	80,38	70,49	57,09	156	136
2012	98,43	77,73	75,86	53,99	158	150
2011	94,37	84,45	77,21	62,45	141	130
2010	121,25	52,14	93,03	46,2	140	108

4. Felügyeleti szervek ellenőrzéseiről

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala 2015 évi ellenőrzése során nem állapított meg hiányosságot, kiemelte a Szolgálat telep-rehabilitáció érdekében végzett közösségi szociális munkavégzést.

5. Elképzelések a jövőre vonatkozóan, összegzés

A gyermekvédelmi tanácskozás zárásaként a jelenlevők megfogalmazták, hogy olyan feladatokra kell hangsúlyt fektetniük a jövőben, melyek prevenciós célokat szolgálnak, valamint a társadalmi gyermekvédelem helyi szerepét erősíthetik.

Feladatok:

- A Nyíres dűlőben található Szolgáltatóház TÁMOP pályázatban rögzített funkciók alapján történő működtetése, a családgondozás és a gyermekjóléti szolgáltatás működésének engedélyeztetése. A szolgáltatások bővítési lehetőségének vizsgálata.
- Iskolai szociális munkavégzés lehetőségének vizsgálata, a szolgáltatás ellátása az intézmény keretein belül.
- Gyermek átmeneti otthona kialakítása.
- Pályázati csatornák további igénybevétele.
- a gyermekek sorsának tervezésére szolgáló adatlap-rendszer átalakításában történő közreműködés kezdeményezése,
- az intézményi adminisztráció racionalizálása, kevesebb dokumentum, színvonalasabb tartalom elérése érdekében.

6. Bűnmegelőzési program

Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 231/2015. (XII. 15.) Kt. sz. határozatával létrehozta a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottságot, melynek elnöke Oroszlány város Rendőrkapitánya.

Feladatai:

- a) A Bizottság figyelemmel kíséri a város közbiztonsági helyzetét. Elemzi a folyamatosan változó közbiztonsági viszonyokat, kidolgozza, illetve véleményezi a közbiztonsági stratégiákat, aktualizálja a rövidtávú célokat, a kapcsolódó témákban javaslatokat fogalmaz meg a képviselő-testületnek.
- b) Folyamatosan figyelemmel kíséri a közbiztonsági koncepció végrehajtását és javaslatot tesz a feladatok ellátására.
- c) Évente legalább 4 alkalommal, de szükség szerint ülésezik, melynek során az aktuális helyzet elemzése alapján dönt a feladatokról, valamint a rendelkezésre álló erők és eszközök célirányos felhasználásáról.
- d) Kapcsolatot tart a városban működő civil szervezetekkel és társulásokkal.
- e) Együttműködik a rendőrséggel, az önkormányzati tűzoltósággal, a polgárőrséggel, a katasztrófavédelemmel és a velük kötendő együttműködési megállapodások tervezetét véleményezi.

7. Együttműködés a civil szervezetekkel

A szolgálat feladatellátásába bekapcsolódnak a civil szervezetek, elsődlegesen a prevenció területén. A szolgálat munkatársainak szoros kapcsolata van a Vöröskereszttel és a Városi Civil Fórummal, Tatabányai Bárdos Gimnáziummal, mely szervezetek adományaikkal, illetve a szolgálat programjaiban való aktív közreműködéssel nyújtanak segítséget.

Az intézmény munkatársai 2003-ban létrehozták az Életút Oroszlányi Segítők Egyesületét, melynek célja, hogy tömörítse mindazon személyeket, akik tevékenységükkel és összefogásukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy Oroszlány városban - a szakmai és etikai értékrendet szem előtt tartva - egyre magasabb

színvonalú szociális ellátás valósuljon meg. melyek jelentős szerepet töltenek be a gyermekek védelmében.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az éves gyermekvédelmi tanácskozás szervezését, levezetését az Önkormányzati Szociális Szolgálat Gyermekjóléti Szolgálat látta el. A jelzőrendszeri tagok által beküldött írásos tájékoztató anyagok az Önkormányzati Szociális Szolgálatnál megtekinthetők.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és elfogadását, a fentiek megvalósulásához a Képviselő-testület támogatását!

Oroszlány, 2016. április 15.

Lazók Zoltán

**Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2016. (...) Kt. határozata
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete:

1. Elfogadja az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló tájékoztatót.
2. Köszönetet mond az Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársainak az elmúlt évben végzett munkájáért.

Határidő: a határozat kihirdetésére: 2016. május 1.

Felelős: a határozat kihirdetésére: dr. File Beáta jegyző